

**Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради**

Кафедра природничих та соціально-гуманітарних дисциплін

**Силабус
навчальної дисципліни
«Філософія»**

Рівень вищої освіти: перши (бакалаврський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

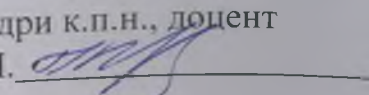
Спеціальність: 223 «Медсестринство»

Освітньо-професійна програма: «Екстрена медицина»

Вид дисципліни: обов'язкова

Мова викладання: державна

Форма викладання: денна

Затверджено на засіданні кафедри
природничих та
соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол №1 від «30» серпня 2021 р.
Завідувач кафедри к.п.н., доцент
Круковська І.М.

2021

1. Загальні положення

Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради прагне зберегти територію закладу місцем роботи та навчання для викладачів, співробітників і студентів, де немає будь-яких форм забороненої дискримінації та переслідувань. Якщо у вас є сумніви з приводу такої поведінки, зверніться до психологічної служби інституту (контактний телефон: 0412-46-19-62) або куратора групи.

З метою запобігання, виявлення та протидії академічного плагіату в наукових та навчальних працях викладачів, науково-педагогічних працівників інституту та студентів в закладі розроблено «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях працівників та студентів Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради». Порядок відпрацювання пропущених занять з поважних та без поважних причин студентами інституту регламентується «Положенням про порядок відпрацювання студентами Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять».

Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради дотримується стандартів, які сприяють повазі і людській гідності в освітньому середовищі, академічній доброчесності та професіоналізму. Сексуальні провини і насильство у відносинах в будь-якій формі суперечать місії і основним цінностям інституту, порушують політику інституту. Якщо ви, або хтось із ваших знайомих постраждав від сексуального насильства, переслідування або сексуальної експлуатації, зверніться до психологічної служби інституту (контактний телефон: 0412-46-19-62).

2. Структура силабусу навчальної дисципліни

2.1. Загальна інформація про викладача

Назва дисципліни	Філософія
Викладач	Д'яченко Інна Миколаївна, доцент, кандидат філософських наук
Профайл викладача	http://zhim.org.ua/kaf_p_s_g.php
Контактний телефон	0689547408
E-mail:	i-dyachenko@ukr.net
Сторінка дисципліни	в системі інтранет
Консультації	<i>Консультації:</i> понеділок з 14.10 до 14.40; четвер з 11.30 до 12.30 <i>Онлайн комунікація з використанням відео або аудіотехнологій (ZOOM, Viber (+0689547408); Skype, Telegram, електронна пошта) в робочі дні з 9.30 до 17.30</i>

2.2. Назва навчальної дисципліни

«Філософія»

2.3. Призначення навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни передбачає ґрунтовну гуманітарну підготовку: розуміння основних закономірностей розвитку природи і суспільства та місця людини у світі; усвідомлення ролі та значення культури в історії людства; володіння базовою історико-філософською освітою; обізнаність в актуальних проблемах сучасної гуманітаристики загалом і філософської думки зокрема; оперування навичками аналізу та інтерпретації тексту; усвідомлення значущості загальнолюдських цінностей та етичних норм; вільне знання державної та іноземних мов; володіння сучасними інформаційними технологіями та вміння застосовувати їх у професійній діяльності. Філософія як навчальна дисципліна має системний характер. В рамках філософії як навчальної дисципліни, що інтегрує в собі вищеназвані форми знання, здійснюється осмислення граничних основ буття світу і людини, форм співвідношення матерії і свідомості, законів і форм мислення, етичного і естетичного аспектів світогляду.

2.4. Мета вивчення дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Філософія» є ознайомлення студентів зі специфікою світоглядного освоєння людиною дійсності, історією виникнення і розвитку філософії, провідними течіями, основними проблемами і понятійним апаратом цих форм знання; формування і розвиток у них теоретичного мислення, здатності застосовувати отримані знання на практиці. Формування у студентів цілісного уявлення про світ, людину як цілісність, про роль медицини у ствердженні сенсу людського буття, розуміння сучасного стану медицини та передбачення перспектив її розвитку

2.5. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями вивчення дисципліни «Філософія» є:

- здобуття знань про світ , людину та загальне у системі «світ - людина»;
- формування навичок самостійного критичного мислення;
- розвиток аналітичних здібностей, ораторської майстерності, здатності до комунікації, творчої діяльності та наукових студій;
- сприяння подальшому розвитку і активізації рефлексії студентів;
- формування відповідального ставлення до навколишнього світу, до власних інтересів, потреб і справ.
- використання набутих знань і навичок на практиці, в професійній діяльності.

2.6. Формат навчальної дисципліни

Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п. Під час сесії формат очний, у міжсесійний період – дистанційний.

2.7. Результати навчання

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти та Освітньої професійної програми підготовки магістра громадського здоров'я дана дисципліна

забезпечує набуття студентами компетентностей:

Загальні:

- здатність навчатися та самонавчатися;
- здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою;
- здатність бути критичним та самокритичним;
- здатність діяти на підставі етичних суджень;
- здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;
- здатність застосовувати знання на практиці;
- здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей;
- здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження, особливостей культури, і поваги до різноманітності;
- відповідально ставитися до завдань і обов'язків.

Результати навчання згідно профілю програми, після вивчення дисципліни:

- знати і розуміти роль та обов'язки парамедика в системі екстреної медичної допомоги;
- знати і розуміти застосування сукупності знань, навичок (вмінь) та дій для забезпечення пацієнту/клієнту гідного ставлення, приватності/інтимності, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурного підходу, толерантності та неосудної поведінки.

2.8. Обсяг та ознаки дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
Лекції	24
Семінарські заняття / практичні / лабораторні	22
Самостійна робота	44

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
2021	3	5	Спеціальність: 223 «Медсестринство»	3/90	3	ПМК	Обов'язкова

2.9. Політика навчальної дисципліни

Положення про розробку силабусів навчальних дисциплін; Положення про дистанційне навчання, Положення про організацію освітнього процесу, Порядок ліквідації академічної заборгованості студентів, Положення про участь студентів у забезпеченні якості вищої освіти, Положення про порядок створення та організацію екзаменаційної комісії, Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін, Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях науково-педагогічних, Положення про порядок проведення практики студентів, Положення про порядок відпрацювання студентами пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять, Положення про перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці для студентів, Положення про академічну мобільність, Положення про диплом з відзнакою, Положення про внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої освіти та ін.

2.10. Навчально-методична карта дисципліни

Тижень, дата, години, аудиторія	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) / формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
МОДУЛЬ І. ГУМАНІСТИЧНИЙ ЗМІСТ ІСТОРІЇ ВИНИКНЕННЯ І РОЗВИТКУ ФІЛОСОФІЇ. ОНТОЛОГІЯ ТА ГНОСЕОЛОГІЯ. ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ ЛЮДИНИ ТА СУСПІЛЬСТВА.							
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ГУМАНІСТИЧНИЙ ЗМІСТ ІСТОРІЇ ВИНИКНЕННЯ І РОЗВИТКУ ФІЛОСОФІЇ							
За розкладом	Тема. Філософія, її призначення, зміст і функції в суспільстві. Поняття «філософія». Об'єкт і предмет філософії. Структура та функції філософії. Генеральний метод філософії. Визначення та структура світогляду. Історичні типи світогляду, характерні риси. Взаємозв'язок філософії та медицини.	Лекція	Презентація; інструктивно-методичні розробки теми	5, с. 13-21; 6, с. 6-18; 7, с. 7-19; 16, с. 8-39; 17, с. 1-20	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповіді на контрольні запитання	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема. Філософія і медицина Стародавнього світу. Особливості давньоіндійської та давньокитайської філософії. Основні школи давньоіндійської та давньокитайської філософії. Основні положення конфуціанства та даосизму.	Лекція	Презентація; інструктивно-методичні розробки теми	3, с. 17-31; 6, с. 19-29; 10, с. 25-29; 17, с. 33-42	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповіді на контрольні запитання	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема. Філософія і медицина Середньовіччя і епохи Відродження.	Лекція	Презентація; інструктивно-методичні	3, с. 61-90; 5, с. 22-25; 6, с. 69-106;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповіді на контрольні	0	Згідно розкладу

	Основні періоди, проблеми та представників середньовічної філософії та філософії епохи Відродження. Вчення Фоми Аквінського. Розвиток медицини в епоху Середньовіччя. Зміст поняття «Відродження», соціально-політичні та культурологічні передумови Відродження. Основні періоди, самобутні концепції, основних представників філософії Ренесансу. К. Цельс про медицину.		розробки теми	17, с. 83-112	запитання		
За розкладом	Тема. Філософія і медицина в епоху Нового часу та Просвітництва. Зміст поняття «філософія Нового часу». Емпіричний та раціоналістичний напрям у філософії Нового часу. Вчення Ф. Бекона про ідоли. Філософські погляди в медицині Ф. Бекона. Соціально-культурні передумови та зміст епохи Просвітництва. Французький матеріалізм і Просвітництво.	Лекція	Презентація; інструктивно-методичні розробки теми	3, с. 93-105; 6, с. 107-121; 17, с. 133-149	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповіді на контрольні запитання	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема. Німецька класична філософія та марксизм. Періоди, особливості, представників Німецької класичної філософії та	Лекція	Презентація; інструктивно-методичні розробки теми	3, с. 109-132; 6, с. 122-134; 17, с. 172-188	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповіді на контрольні запитання	0	Згідно розкладу

	марксизму. Філософські ідеї І. Канта. Основні положення діалектики Г.Гегеля. Основні ідеї «антропологічного матеріалізму» Л. Фейєрбаха. Погляди К. Маркса на людину, суспільство та революцію.						
За розкладом	Тема. Філософія XIX – XX ст. Особливості неklasичної парадигми філософії Західної Європи. Особливості російської філософії XIX-XX ст. Зміст поняття «сцієнтизм». Особливості сцієнтистської філософії XX ст. Антропологічна філософія в Німеччині XX ст. (З. Фрейд, К. Юнг, Е. Фромм та ін.). Методологічні підходи до вивчення культури в XIX-XX ст. Основні ідеї релігійної філософії зазначеного періоду.	Лекція	Презентація; інструктивно-методичні розробки теми	3, с. 138-155; 6, с. 135-171; 7, с. с. 64-78; 17, с. 205-215	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповіді на контрольні запитання	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема. Філософська думка в Україні. Особливості та основні етапи розвитку української філософської думки. Особливості світовідчуття українців. Філософська думка часів Київської Русі. Філософія Ренесансу та Бароко XVI-XVII ст. «Філософія серця» Г.С. Сковороди. Розвиток філософії української діаспори в 1920-	Лекція	Презентація; інструктивно-методичні розробки теми	3, с. 163-186; 6, с. 172-190; 7, с. с. 79-95; 13; 17, с. 232-256	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповіді на контрольні запитання	0	Згідно розкладу

	1990 (І. Мірчук, О. Кульчицький, М. Шлемкевич та ін.). Розвиток медицини в Україні.						
За розкладом	Тема. Філософія, її призначення, зміст і функції в суспільстві. Структура світогляду. Типи світогляду. Об'єкт і предмет філософії. Філософські методи. Структура та функції філософії. Взаємозв'язок філософії та медицини.	Практичне заняття	Презентація; інструктивно-методичні розробки теми	5, с. 13-21; 6, с. 6-18; 7, с. 7-19; 16, с. 8-39; 17, с. 1-20	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповіді на контрольні запитання	5 бал. ІДРС 10 бал.	Згідно розкладу
За розкладом	Тема. Філософія і медицина Стародавнього світу. Стародавньоіндійська філософія. Школи індійської філософії. Особливості філософії Китаю. Даосизм та конфуціанство. Характеристика античної філософії: періоди, проблеми, представники. Етичні принципи Сократа. Філософські ідеї Платона, Арістотеля, Епікура, Гіппократа.	Практичне заняття	Презентація; інструктивно-методичні розробки теми	3, с. 17-31; 6, с. 19-29; 10, с. 25-29; 17, с. 33-42	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповіді на контрольні запитання	5 бал. ІДРС 10 бал.	Згідно розкладу
За розкладом	Тема. Філософія і медицина Середньовіччя і епохи Відродження. Відродження як соціокультурне явище. Антропоцентризм, пантеїзм і гуманізм – основні риси філософії епохи Відродження. Вчення М. Кузанського.	Практичне заняття	Презентація; інструктивно-методичні розробки теми	3, с. 61-90; 5, с. 22-25; 6, с. 69-106; 17, с. 83-112	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповіді на контрольні запитання	5 бал. ІДРС 10 бал.	Згідно розкладу

	Природничонаукові орієнтири філософської думки епохи Відродження (Леонардо да Вінчі, М. Копернік, Дж. Бруно, Г. Галілей). Формування і розвиток соціальної філософії (Н. Макіавелі, Т. Мор, Т. Кампанелла). Авл Корнелій Цельс про медицину.						
За розкладом	Тема. Філософська думка в Україні. Міфоепічна свідомість праукраїнського етносу (IX-XI ст.). Антеїзм, кордоцентризм і екзистенційна спрямованість української світоглядної ментальності. Діалогічність киеворуської міфоепічної свідомості і візантійського християнства. Особливості та основні етапи розвитку української філософської думки. Особливості світовідчуття українців. Філософська думка часів Київської Русі. Філософія Ренесансу та Бароко XVI-XVII ст. «Філософія серця» Г.С. Сковороди. Розвиток філософії української діаспори в 1920-1990 (І. Мірчук, О. Кульчицький, М. Шлемкевич та ін.). Розвиток медицини в	Практичне заняття	Інструктивно-методичні розробки теми	3, с. 163-186; 6, с. 172-190; 7, с. с. 79-95; 13; 17, с. 232-256	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповіді на контрольні запитання	5 бал. ІДРС 10 бал.	Згідно розкладу

Україні

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ОНТОЛОГІЯ ТА ГНОСЕОЛОГІЯ

За розкладом	Тема. Філософський зміст проблеми буття. Поняття «онтологія», «буття», «світ». Матерія та рух. Простір і час. Значення матерії і руху для біології та медицини.	Лекція	Презентація; інструктивно-методичні розробки теми	3, с. 187-207; 5, с. 26-31; 8, с. 6-19; 17, с. 289-293	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповіді на контрольні запитання	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема. Проблема свідомості у філософії та медицині. Зміст поняття «Антропосоціогенез», його етапи, хронологічні межі, особливості типу людини. Концепції щодо змісту та особливостей свідомості і несвідомого. Позиції у вирішенні проблеми співвідношення фізіологічного і психічного у медицині. Місце психотерапії в сучасному світі	Лекція	Презентація; інструктивно-методичні розробки теми	5, с. 31-33; 16, с. 62-104; 17, с. 311-316	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповіді на контрольні запитання	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема. Діалектика – філософська основа медицини. Основні закони, категорії, принципи діалектики. Поняття закону у філософії та медицині. Всезагальний взаємозв'язок і взаємообумовленість явищ у медицині. Проблема цілісності і структурності в медицині. Суть і явище. Проблема одиничного і	Лекція	Презентація; інструктивно-методичні розробки теми	5, с. 33-37; 7, с. 111-126; 8, с. 20-61; 16, с. 123-142; 17, с. 330-335	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповіді на контрольні запитання	0	Згідно розкладу

	загального, сутності і явища в медицині.						
За розкладом	Тема. Проблема пізнання у філософії. Специфіка медичного пізнання. Зміст поняття «гносеологія». Метод аналогії в діагностичному процесі. Проблема істинності діагнозу і джерела діагностичних помилок. Модельний експеримент у сучасній медицині. Клінічне мислення. Предмет медицини як науки. Філософські категорії і поняття медицини. Співвідношення соціального і біологічного і людині. Проблеми норми, здоров'я і хвороби. Філософію принципів взаємовідносин медичного працівника і пацієнта. Філософію історичних моделей медичної етики.	Лекція	Презентація; інструктивно-методичні розробки теми	3, с. 265-280; 5, с. 33-37; 7, с. 111-126; 8, с. 20-61; 16, с. 187-300; 17, с. 342-348	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповідати на контрольні запитання	0	Згідно розкладу
За розкладом	Тема. Філософський зміст проблеми буття. Методологічне значення проблеми матерії і руху для біології та медицини. Вклад медицини в розвиток філософських думок про форми руху матерії, простору і часу. Зміст поняття «онтологія», «буття», «світ».	Практичне заняття	Інструктивно-методичні розробки теми	3, с. 187-207; 5, с. 26-31; 8, с. 6-19; 17, с. 289-293	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповідати на контрольні запитання	5 бал. ІДРС 10 бал.	Згідно розкладу
За	Тема. Проблема свідомості у	Практичне	Інструктивно-	5, с. 31-33;	Самостійно опрацювати	5 бал.	Згідно

розкладом	філософії та медицині. Свідомість як субстанція і як одна із форм буття. Еволюція поглядів на природу і сутність свідомості в історії філософії та історії науки. Проблема співвідношення фізіологічного і психічного у медицині. Слово як лікувальний фактор. Місце психотерапії в сучасному житті та структурі професійної діяльності медичного працівника. Свідомість індивідуальна, групова, суспільна. Специфіка їх взаємозв'язку. Особливості взаємодії суспільного буття і суспільної свідомості. Структура суспільної свідомості (сфери, форми, рівні). Активний характер свідомості. Випереджаюче відображення. Духовне виробництво як прояв активності свідомості. Феномен творчості.	заняття	методичні розробки теми	8, с. 61; 16, с. 62-104; 17, с. 311-316	теоретичний матеріал; відповіді на контрольні запитання	ІДРС 10 бал.	розкладу
За розкладом	Тема. Діалектика – філософська основа медицини. Становлення діалектичних ідей в історії людського пізнання. Основні принципи діалектики. Поняття закону в філософії і медицині. Особливості прояву	Практичне заняття	Інструктивно-методичні розробки теми	5, с. 33-37; 7, с. 111-126; 8, с. 20-61; 16, с. 123-142; 17, с. 330-335	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповіді на контрольні запитання	5 бал. ІДРС 10 бал.	Згідно розкладу

	законів діалектики в медицині. Всезагальний взаємозв'язок і взаємообумовленість явищ у медицині. Загальна характеристика філософських категорій. Причина і наслідок. Зовнішнє і внутрішнє. Проблема причинності в медицині. Необхідність і випадковість. Можливість і дійсність. Значення категорій необхідності і випадковості, можливості і дійсності для медицини. Частина і ціле. Зміст і форма. Проблема цілісності і структурності в медицині. Одиночне, особливе і загальне. Суть і явище. Проблема одиночного і загального, сутності і явища в медицині.						
За розкладом	Тема. Проблема пізнання у філософії. Специфіка медичного пізнання. Пізнання як відображення і пізнання як ідеальне конструювання дійсності. Гносеологія і епістемологія – розділи філософії. Види пізнання. Процесуальний характер пізнання. Основні філософські парадигми пізнавального процесу (метафізичний матеріалізм, ідеалізм, марксизм,	Практичне заняття	Інструктивно-методичні розробки теми	3, с. 265-280; 5, с. 33-37; 7, с. 111-126; 8, с. 20-61; 16, с. 187-300; 17, с. 342-348	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповідати на контрольні запитання	5 бал. ІДРС 10 бал.	Згідно розкладу

	герменевтика). Агностицизм. Суб'єкт і об'єкт пізнання, особливості їх взаємозв'язку і взаємодії. Об'єкт і предмет пізнання. Рівні пізнання (емпіричний, теоретичний). Форми пізнання (чуттєві, раціональні). Сенсуалізм і раціоналізм. Поняття методології і методу пізнання. Класифікація пізнавальних методів. Інтуїція. Істина – мета пізнання. Її основні характеристики. Критерії істини. Істина і правда. Істина, ймовірність, хиба, омана. Основні концепції істини (кореспондентська, когерентна, прагматична, релігійна, постмодерністська). Діагностика – специфічна форма пізнання. Метод аналогії і діагностичному процесі. Проблема істинності діагнозу і джерела діагностичних помилок. Модельний експеримент у сучасній медицині. Клінічне мислення.						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ ЛЮДИНИ ТА СУПІЛЬСТВА							
За розкладом	Тема. Проблема людини у філософії Зміст поняття «філософська антропологія». Основні	Лекція	Презентація; інструктивно-методичні розробки теми	3, с. 242-259; 7, с. 127-140; 11, с. 39-60; 16, с. 143-	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповідати на контрольні запитання	0	Згідно розкладу

	категорії буття людини. Філософські основи медичної антропології. Роль праці в антропогенезі. Проблеми життя і смерті у філософії і медицині. Проблеми виховання студентів парамедиків.			156; 17, с. 355-359			
За розкладом	Тема. Проблема людини у філософії. Антропоцентризм філософської рефлексії. Співвідношення понять «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість». Основні концепції походження людини (релігійна, еволюційна, космологічна). Сутність і основні чинники антропосоціогенезу. Діалектика біологічного і соціального в людині. Діалектика свободи і необхідності в життєдіяльності людини. Проблема самореалізації «Я». Феномен відчуження. Самоцінність людського життя. Життя, смерть і безсмертя як виміри буття людини у світі. Проблема життя і смерті у філософії і медицині. Медицина і	Практичне заняття	Інструктивно-методичні розробки теми; джерела	3, с. 242-259; 7, с. 127-140; 11, с. 39-60; 14; 16, с. 143-156; 17, с. 355-359	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповідати на контрольні запитання	5 бал. ІДРС 10 бал.	Згідно розкладу

	виховання людини. Становлення особистості людини (теоретичні і практичні питання виховання студентів парамедиків). Взаємозв'язок людини, природи і суспільства. Людина і людство. Планетарна спільність долі людства. Відповідальність за його майбутнє. Роль особи в історії. Філософська антропология як розділ філософського знання. Специфіка трактування людини у класичній, некласичній і постнекласичній філософії. Проблема гуманізму та шляхи її вирішення в історії філософії.						
За розкладом	Тема. Суспільство: основи філософського аналізу. Духовне життя суспільства. Вибірка: визначення, види, методи формування. Етапи відбору одиниць аналізу. Вірогідні вибіркові дослідження. Районовані вибіркові дослідження. Гніздовий відбір одиниць аналізу. Статистичний відбір одиниць об'єкта дослідження.	Практичне заняття	Інструктивно-методичні розробки теми; джерела	3, с. 284-313; 5, с. 37-52; 9; 11; 14; 16, с. 105-121; 17, с. 369-381	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал; відповідати на контрольні запитання	5 бал. ІДРС 10 бал.	Згідно розкладу
За розкладом	ПМК					40 бал.	Згідно розкладу

2.11. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: ПМК.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Філософія» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної дисципліни, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (залік, ПМК) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті. Рівень знань оцінюється: **«відмінно»** – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань; **«добре»** – студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки в усному або писемному мовленні, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на практичних заняттях, має конспект чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань; **«задовільно»** – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань; **«незадовільно з можливістю повторного складання»** – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект з практичних занять, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань.

Підсумкова (загальна) оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (ПМК)– 40 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Філософія»

Поточне тестування та самостійна робота										ІДРС	ПМК	Рейтинг модуля дисципліни
Зм. м. 1					Зм. м. 2				Зм.м.3			
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
50												
60										10	40	100

Примітка: T1, T2...T10 – тема практичних занять згідно програми, ПМК – підсумковий модульний контроль

Оцінювання студента відбувається згідно «Положення про організацію освітнього процесу»

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Бал студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

2.12.Рекомендована література

Базова:

1. Баррі Левер. Філософія за 30 секунд; переклад з англ. Маркіян Оліярник. К.: BookChef, 2020 160 с.

2. Джадан О.І. До проблеми викладання філософії в сучасній вищій медичній школі. *Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика*. 2020. С. 70-72. Режим доступу: http://elib.umsa.edu.ua/bitstream/umsa/13531/1/Dzhadan_Do_problemi_vikladannya.pdf
3. Іщенко Ю.А. *Філософія* [Електронний ресурс] : навч. посібник / Ю. М. Вільчинський, Л. В. Северин-, Мрачковська, О. Б. Гаєвська та ін. Київ : КНЕУ, 2019. 368 с. Режим доступу: <D:\Заврузки\Вільчинський Ю.М. Навчальний посібник філософії.pdf>
4. Геращенко, Т. Г. Практикум з історії філософії : навч. посіб. / Т. Г. Геращенко; МВС України, Харків нац. ун-т внутр. справ, Сум. філ. Суми: Університетська книга, 2019. 126 с. Режим доступу: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8330>
5. Філософія: Навчально-методичний комплекс (програми, плани семінарських занять, завдання для самостійної роботи та система оцінки знань студентів гуманітарних факультетів) / За ред. академіка НАН України Л.В. Губерського. Київ: Вадекс, 2018. 118 с. Режим доступу: <http://dphs.univ.kiev.ua/files/2018programa.pdf>
6. Салій А. В. Історія філософії: навчальний посібник / Салій А. В., Зінченко Н. О., Біланов О. С. Вид. 2'є, доповнене. Полтава: Дивосвіт, 2018. 192 с. Режим доступу: http://elib.umsa.edu.ua/bitstream/umsa/6752/3/history_of_philosophi.pdf
7. Філософія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 184 с. Режим доступу: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2300/1/%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F_16_09.pdf
8. Сучасна філософія: основні розділи, поняття, проблеми, ідеї: Навчальний посібник / А. І. Бойко, І. П. Гудима, О. В. Кулешов, Т. О. Дроздова, В. С. Даценко, О. М. Кожемякіна. [За ред. О. В. Кулешова]; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ФОП Гордієнко Є. І., 2017. 154 с. Режим доступу: <https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/834/1/%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%B1%D1%96%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A9%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0%20%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81.%20%D1%96%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82.%20%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%20%D0%A7%D0%94%D0%A2%D0%A3%D1%97.pdf>
9. Семенюк Едуард. Філософія сучасної науки і техніки : підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с. Режим доступу: <https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/08/Melnyk60h84-2016-ilovepdf-compressed.pdf>
10. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. Навчальний посібник зі словником. 4-е видання перероблене та доповнене. К.: КНТ, 2016. 396 с. Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Khamitov_Nazip/Istoriia_filosofii_problema_liudyny_ta_ii_mezh_Vstup_do_filosofskoi_antropolohii_iak_metaantropolohi.pdf
11. Філософські проблеми ХХІ століття: Монографія / За заг. ред. А. І. Бойко; Передмова О. В. Кулешова. Черкаси: ФОП Гордієнко Є.І., 2016. 210 с. Режим доступу: <https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/846/1/%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%81%D1%8C%D0>

<https://files.odmu.edu.ua/lekcii/bioetika.pdf>

12. Причепій С.М. Філософія: підручник / С.М. Причепій, А.М. Черній, Л. А. Чекаль. 4 вид., випр. К.: Академвидав, 2015. 592 с.
13. Кралюк П. М. Історія філософії України: підручник. К.: КНТ, 2015. 652 с.
14. Запорожан В.М., Аряев М.Л. Біоетика та біобезпека: Підручник / В.М. Запорожан, М.Л. Аряев. К.: Здоров'я, 2013. 456 с. Режим доступу: <https://files.odmu.edu.ua/lekcii/bioetika.pdf>
15. Ющенко Ю.П. Філософія у вищому медичному навчальному закладі: реалії та перспективи. *Філософські обрії*. 2014. № 32. С. 157-164. Режим доступу: <http://oaji.net/articles/2015/2188-1436641330.pdf>
16. Соціально-філософські та етичні проблеми медицини: Навч. Посібник / За заг. ред. А. П. лексеєнко, В. М. Лісового. Харків: Колегіум, 2010. 340 с. Режим доступу: http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/4232/1/Problem%20MEDIKS_1.pdf
17. Д'яченко І.М. Філософія. Навчально-методичний посібник для студентів негуманітарних спеціальностей медичних закладів освіти I-IV рівня акредитації. Житомир, 2021. 436 с.
18. Архиепископ Лука (Войно-Ясенецкий). Дух, Душа и тело. 2005, Издательство: Даръ. 320 с. Режим доступу: <http://sv-luka.orthodoxy.ru/download/biblioteka/dukh-dusha-i-telo.pdf>
19. Архиепископ Лука (Войно-Ясенецкий). Наука и религия. Режим доступу: <http://azbyka.ru/otechnik/assets/uploads/books/10240/out.pdf>
20. Біоетичні принципи та механізми регулювання медико-біологічних досліджень. *Сучасні проблеми токсикології*. 2010. № 4. С. 5-9.

Допоміжна:

1. Андрущенко В.П., Губерський Л.В., Михальченко М.І. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: Підручник для вищих навч. закл. 3-тєвид., випр. та доп. К.: Генеза, 2006.
2. Александрова О. В. Філософія Середніх віків та доби Відродження: Підручник. К.: Видавець ПАРАПАН, 2002.
3. Асмус В.Ф. Античная философия: 3-е изд. М.: Высшая школа, 2001.
4. Введение в философию: Учеб. пособие для вузов / Авт. колл.: Фролов И. Т. и др. 3-е изд., перераб. и доп. М.: Республика, 2003.
5. Вольфганг Рюд. Шлях філософії: ХІХ–ХХ ст. / Пер. з нім. М.Д. Култаєвої, В.І. Кебуладзе, В. Терлецького. Київ: Дух і Літера, 2010. 368 с.
6. Горський В.С. Історія української філософії. Курс лекцій: Навчальний посібник. К.: Наукова думка, 1997.
7. Гусев В. І. Західна філософія Нового часу. ХVІІ – ХVІІІ ст.: Підручник. 2-ге вид., стереотип. К.: Либідь, 2000.
8. Історія української філософії: Підручник. К.: Академвидав, 2008.
9. Історія філософії: Підручник / Ярошовець В.І., Бичко І.В., Бугров В.А. та ін.; За ред. В.І. Ярошовця. К.: Видавець ПАРАПАН, 2002.
10. Історія філософії: Словник / За заг. ред. В.І. Ярошовця. К.: Знання України, 2006.
11. Історія філософії України. Навч. посібник / Упорядники М. Ф. Тарасенко, М. Ю. Русин, А. К. Бичко та ін. К.: Либідь, 1994.
12. Колпстон Ф. История средневековой философии / Пер. с англ. И. Борисовой: Послесл. М. Гарнцева. М.: Энигма, 1997.
13. Кондзьолка В. В. Історія середньовічної філософії: Навч. посібник. Львів: Світ, 2001.
14. Кузнецов В.Н. Немецкая классическая философия: Учеб. / В.Н. Кузнецов. –2-е изд., испр. и доп. М.: Высшая школа, 2003.
15. Кушаков Ю.В. Нариси з історії німецької філософії Нового часу: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006.

16. Петрушенко В. Л. Філософія: Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. 2-ге видання, виправлене і доповнене. Львів: Новий світ -2000, Магнолія плюс, 2003.
17. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Навчальний посібник. Видання друге, перероблене та доповнене. К.: Центр навчальної літератури, Інкос, 2006.
18. Причепій Є.М, Черній А.М., Чекаль Л. А. Філософія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Академвидав, 2006.
19. Федів Ю. О., Мозгова Н. Г. Історія української філософії: Навчальний посібник. К.: Україна, 2000.
20. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: Підручник / В. Г. Кремінь, В. В. Ільїн. К.: Книга, 2005.
21. Філософія: Навч. посіб. / Л. В. Губерський, І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко та ін.; За ред. І. Ф. Надольного. 6-те вид., випр. і доп. К.: Вікар, 2006.
22. Чанышев А.Н. Курс лекцій по древней и средневековой философии: Учеб. пособие для вузов. М.: Высшая школа, 1991.
23. Філософський енциклопедичний словник / НАН України; Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди / В.І. Шинкарук (голова редкол.). К.: Абрис, 2002.

Електронні ресурси:

1. <http://library.kr.ua/libworld/elib.html> - електронні бібліотеки України
2. <http://psylib.ukrweb.net/books/mamar02/txt07.htm> - необхідність метафізики
3. <http://psylib.ukrweb.net/books/mamar02/txt08.htm> - проблема миру
4. <http://www.mednovosti.by/journal.aspx?article=4275> – філософські основи мислення лікаря
5. Техніка роботи зі спеціальною літературою. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2003. 240. Режим доступу: <http://politics.ellib.org.ua/pages-1116.html>
6. Національна бібліотека імені В.І. Вернадського. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21CNR=20&Z21ID
7. Каталог світових інформаційних ресурсів. Національна наукова медична бібліотека України . Режим доступу: <https://library.gov.ua/svitovi-e-resursy/>
8. Пошукові системи наукової інформації. Режим доступу: http://library2.stu.cn.ua/na_doromogu_naukovcvu/poshukovi_sistemi_naukovoї_informacii/
9. Тематичний пошук в електронних каталогах національних бібліотек. Національна бібліотека імені В.І. Вернадського. Режим доступу: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/774>
10. Про Medline. Режим доступу: <http://zmapo.edu.ua/index.php/2011-06-15-10-37-58/206-medline>

Викладач _____

(підпис)